

Åbent brev til Folketingets Forsvarsudvalg

Over Jerstal den 19. april 2021

Forsvarsministeriet nægter at følge politisk beslutning

I forbindelse med Forsvarets indkøb af nye kampfly blev der udarbejdet en kompensationsmodel, som skal kompensere naboerne til flyvestation Skrydstrup i Sønderjylland. Det skete, fordi de nye kampfly støjer mere end de nuværende F-16 kampfly.

Kompensationsmodellen er en politisk vedtaget model, som dermed også siger, hvad politikerne bag modellen finder, er et rimeligt støjniveau, når man er nabo til en militær flyvestation. Og her er den maksimale støj, naboerne skal udsættes for 100 dB. Er der mere støj i kombination med et krav om en gennemsnitsstøj på 55 dB, bliver husejeren tilbudt, at Forsvaret køber huset, da huset i så fald ligger i den såkaldte røde zone.

Zoneringen af naboerne sker på baggrund af en støjberegning, som skal vise, hvor meget de ny kampfly støjer på den enkelte matrikel. Min matrikel er placeret i gul zone, fordi Forsvaret beregner den maksimale støj for en F-35 til at udgøre 90,9 dB. Det er dokumenterbart en forkert beregning og dermed placering – der er allerede nu mere støj fra de meget lettere F-16'ere end beregnet for de ny og tunge F-35.

Jeg har igennem mere end to år, forsøgt at få Forsvaret til at indse, de 90,9 dB *ikke* kan være korrekte. Der kommer betydelig mere end 100 dB på min matrikel. Betydelig mere fordi hver gang der lægges 3 dB til, så fordobles støjniveauet. Lyd udvikler sig eksponentielt efter en logaritmisk skala.

Der er allerede nu en maksimumstøj på mere end 100 dB på min matrikel – og det med F-16 kampfly. De ny F-35 kampfly har en motor, der er en halv gang større end motoren i en F-16, og støjen er i forbindelse med starter dermed også betydelig højere med de ny fly.

At jeg og mine naboer allerede lever op til kriterierne for at ligge i rød zone, har jeg dokumenteret, uden at det har fået Forsvarsministeriet til at foretage sig noget som helst.

Forsvarsminister Trine Bramsen har kun svaret, at der er fuld åbenhed i støjberegningen og alt er lagt åbent frem. Det er imidlertid ikke sandt.

Et helt afgørende element i støjberegningen er flyprofilen, motorindstillingen på flyet ved start. Disse er hemmelige, så vi kan ikke se, om de simpelt hen er sat alt for lavt, som det tidligere har været tilfældet. Så det er altså så som så med forsvarsministerens påståede åbenhed.

Støjberegningen er som en kompliceret ligning, hvor f.eks. de geologiske, biologiske, meteorologiske og altså motorindstilling og en række andre forhold indgår. En del af disse ting er ikke variable. Vejret er f.eks. nu en gang, som vejret er.

Ligningen kan meget forenklet se sådan ud: $x + y = z$. Og z er i denne beregningsmodel den støj Forsvaret beregner på min matrikel, mens x er vejret, og y et flyprofilen. Her kan vi så regne baglæns, hvis vi forudsætter 91 dB på min matrikel, som Forsvaret har regnet sig frem til. Vi forudsætter x er vejret, som

har faktor 30. Flyprofilen (y) er variabel, så for at ramme de ønskede 91 dB, sætter vi den til 61, så går ligningen op. Flyprofilen er godt nok sat alt for lavt, men er den variabel, der kan skrues på, og eftersom den er hemmelig, er der ikke nogen, der kan se den.

Det ny

Flyvestationens miljøtilladelse kræver, at flyvestationen en gang pr. år selv opgør, hvor meget der er støjet. Støjrapporten for 2020 er udkommet. Den viser blandt andet, at den maksimale støj i 2020 udgør 185 dB. Det er altså Flyvestation Skrydstrups **eget tal**.

Hvis man så beder en lydekspert/ingeniør om en vurdering af, hvor meget støj der forsvinder over åbent land i en afstand på 1400 meter fra startbanen, afstanden til mit hus, og uden skove, høje bygninger eller andet af den slags, så er svaret højst 73 dB, formentlig noget mindre, blandt andet fordi flyene jo stiger. (kilde: Civilingeniør, Dimitar Ianev, dk-akustik m.fl.)

For nu at være fair, trækker jeg så 73 dB fra det maksimum, som flyvestationen **selv** opgiver til 185 dB. Det vil sige, der er et maksimumstøjniveau på min ejendom på 112 dB i 2020 med F-16 kampfly. F-35 kampfly støjer som nævnt ganske betydeligt mere.

Skal jeg være ekstremt konservativ i min beregning, halverer vi maksimumstøjen på 112 dB. Men så er der stadig 109 dB. Lyd fordobles for hver 3 dB, ligesom den halveres, hvis der trækkes 3 dB fra. Men selv en halvering er ikke nok til at komme under den magiske grænse på 100 dB.

Denne beregning viser, at min matrikel hører hjemme i rød zone – det er jo tydeligt for enhver. Man kan også med sin sunde fornuft spørge sig selv, hvis ikke dem der har Flyvestationen som nærmeste nabo, ikke skal placeres i rød zone, hvem skal så? I modsat fald er den politisk vedtagne model ubrugelig.

Men Forsvaret nægter at ændre status på min matrikel og mine naboers på trods af, at Flyvestationens egne tal med al tydelighed viser, at min matrikel opfylder kriterierne for at ligge i rød zone. Hvad er zoneinddelingen så værd?

Det viser sig også, at ingen i Forsvarsministeriet har taget sig den ulejlighed at kontakte en støjekspert for at drøfte de oplysninger, jeg igennem to år er fremkommet med, og som altså tydeligt viser fejlplaceringen af min og mine naboers ejendomme i zoneinddelingen.

Et er, at Forsvarsministeriet ikke tager naboerne alvorligt, noget andet er, at Forsvarsministeriet har brugt rigtig mange skatte kroner på en støjberegning og en kvalitetssikring af denne, som dokumenterbart viser noget forkert – måske for mange andre end blot min og mine nærmeste naboers ejendomme.

At det ikke er drøftet med leverandøren af støjberegningen og leverandøren af kvalitetssikringen, kan skyldes, at Forsvarsministeriet godt ved, at de data (flyprofiler) som de har leveret til beregningen er af en størrelse, som er meget lavere end virkeligheden, præcis som det altså var tilfældet første gang støjberegningen skulle fremlægges.

Jeg er ret sikker på, det er grænsen for, hvor meget støj man som nabo skal leve med, som politikerne har forholdt sig til, da de vedtog kompensationsmodellen. Altså maksimalt 100 dB.

Forsvarsministeriets embedsmænd tilsidesætter denne politiske beslutning ved ikke at ændre status fra gul til rød zone for mig og mine naboer. Det er ikke bare en alvor sag men en skandale.

Jeg vil opfordre Folketingets Forsvarsudvalg til spørge forsvarsministeren, om det er med hendes velsignelse, at Forsvarsministeriet tilsidesætter en politisk vedtaget kompensationsmodel. For det er det ministeriet gør og dermed også tilsidesætter forligspartnernes beslutning om at kompensere de støjramte naboer i den grad, som det er politisk ønsket og vedtaget. Og i forlængelse af dette og eventuelt svar, må forligspartierne bag kompensationsmodellen spørge sig selv, om den nuværende status var den ønskede, da forliget blev indgået.

Jeg har svært ved at tro, forligspartierne bag kompensationsmodellen tænker, at det er en fair behandling af de naboer, der skulle kompenseres.

Afslutningsvis vil jeg anerkende, at jeg naturligvis kan rejse sagen ved domstolene. Men ligesom jeg finder det særdeles kritisabelt at Forsvarsministeriet ikke har rettet henvendelse til leverandørerne af støjberegningen og kvalitetssikringen, og på den måde anvender skattekroner ganske uforsvarligt, så vil et søgsmål være i samme kategori, da Forsvarsministeriet med dets egne tal, vil tabe et søgsmål. Det er indlysende for alle andre end forsvarsministeren og hendes ministerium.

Jeg står naturligvis til rådighed, hvis der er spørgsmål eller hvis der er udvalgsmedlemmer, der ønsker at drøfte min indsigt i denne sag.

Med venlig hilsen

Morten Andersen
Skovvej 18, Over Jerstal
6500 Vojens
Tlf. 2161 5199
E-mail: morten@komba.dk